

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ 25րդ չրջանի բաժնորդագրին է 20 Փրանգ. Թիւրքիաի և Պարսկաստանի համար 10 Փրանգ, ԿԱՆԻՍԿ: Կարելի է նաև բաժնորդագրուիլ քանի ամսի համար որ ուզուի, ամէն մէկ ամսականը 2 Փր. (Թիւրքիաի և Պարսկաստանի համար 1 Փր.) հաշուելով: Նամակ և ծրար պէտք է զրկել այս հասցեով: M. PORTOUKALIAN

Directeur du journal Arménia
MARSEILLE (France)

ԻՆ ՏԱՐԻ

Թիւ 46

1910 ՅԵՊՏԵՄԲԵՐ 17 ՇԲԹ.

(Հ. Տ. Սեպտեմբեր 4)

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Նմանազրուածներ, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւնները: Փարսաւոր չէ վերագրածուել հրատարակուած ձեռագիրները: Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և Փրանսերէն լեզուով: Ծանուցման 1 միջակա իրը 1 սանդիմկարծէ. 1 չորսագիրը 2 սանդիմ:

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction: Place Alexandre-Labadie, 17.

ԲԱՅՈՒԱԾ Ե
ԲԱԺՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
“ԱՐՄԵՆԻԱ” Ի
ԻԶ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻՆ
(1910 ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ — 1911 ՕԳՈՍՏՈՍ)

Ամբողջ 26րդ տարեշրջանի բաժնորդագրին է 20 Փրանգ (4 տուար ամերիկեան կամ 7 ռուբլ և 50 կպի. ռուսական) ամէն տեղի համար, ի բաց առեալ Թիւրքիաի և Պարսկաստանի, ուր կը զրկուի կէս բաժնորդագրով, այսինքն ամբողջ տարեշրջանին համար 10 Փրանգ. բաժնորդագրուիլ կարելի է բաժնորդագրուիլ նաև քանի ամսի համար որ ուզուի, ամսականը 2 Փրանգ (40 սէնթ = 75 կպի.) հաշուելով, կամ 1 Փրանգ Թիւրքիաի և Պարսկաստանի համար:

Յայտնի է արդէն թէ անոնք որ «Արմենիաի Օժանդակ» արձանագրութեամբ են մեր հրատարակած Օժանդակութեան կանոնադրին համեմատ, ի բաւուր կունենան Արմենիա ստանալու, քանի անձի համար որ ուզեն, իրենց ստացած լրագրի ծրարին մէջ գրուելով և կէս բաժնորդագրով, այսինքն ամբողջ չրջանին համար 10 Փրանգով կամ ամսական 1 Փրանգ Կարելի է նաև Օժանդակի նշանակած բաժնորդի հասցէին ուղղակի զրկել թերթը, 12 1/2 Փր. (2 1/2 տլր.) բաժնորդագրով:

Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգների Մէտէչուսէց նահանգին մէջ բնակողներին գիւրութեան համար, կը նշանանակենք «Արմենիաի Օժանդակ»ներէն Տիար Մաղաք Գեղաբեանի հասցէն, որին կարելի է գիւրել թէ՛ բաժնորդագրուելու և թէ՛ մեր հրատարակած տետրակներու ու գիրքեր գիւրութեամբ ստանալու համար: Ահա այդ հասցէն. M. G. Berberian
94, Front str.
WORCESTER Mass.

Նոյնպէս նիւ եւրոպի, նիւ Ճէրզիի նահանգներին մէջ և ատոնց մօտակայ տեղեր գտնուողները կրնան գիւրել «Արմենիաի Օժանդակ»ներէն Տիար Տիգրան Միլլադ ճեանին որի հասցէն է Dikran Mizrakjian
121 P. O. Box
WEST HOBOKEN N. J.

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արմենիաի 26րդ տարեշրջանը. — Նամակ Թիւրքիաի (Կ. Պոլիս). — Հայաբնակ գաւառներու հողային հարցը. — Հայեր ի Թիւրքիա. — Հայեր ի Ռուսիա. — Տեղական. — Բանասիրական (Երեսօրհին կտակը). — Ֆրանսերէն քակտի յարաբերութիւնները. — Թիւրքիաի լուրեր. — Թիւրքեանումնական համաձայնութիւն մը. — Ճափոնի քննարկականութիւնը. — Արտասահմանի լուրեր. — Ռեդիկլիք. — Ծանուցումներ:

ԱՐՄԵՆԻԱԻ 26ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԸ

Առաջիկայ 47րդ թիւով կը վերջանայ Արմենիաի 25րդ տարեշրջանը և հոկտեմբերին կը սկսինք 26րդը: Նոր տարեշրջանին համար ներքին նոր կարգադրութիւններ պէտք է կատարուին հոկտեմբեր ամսի սկզբնական մի քանի օրերը և 26րդ տարեշրջանի Ա. թիւը պիտի հրատարակուի հոկտ. 12ի չորեքշաբթի օր: Այսուհետև փոխանակ շաբաթ օրի չորեքշաբթի օրեր պիտի հրատարակուին Արմենիան, փոփոխելով ինչ ինչ գիւրութիւնների պատճառով:

Մեր հին բաժնորդներին իրենց բաժնորդագրութիւն չուտով վերանորոգելը գիւրացունելու համար, այսօր կը զրկենք բաժնորդագրութեան համար տպագրուած պատրաստ նամակ, մեր հասցէն կրող պահարանով մէկտեղ: Մեր շնորհակալութիւն յայտնելով անոնց որոնք արդէն վերականգնեցին իրենց բաժնորդագրինը 26րդ նոր տարեշրջանին համար, կը խնդրենք անոնց մէջ ուրոնք տակաւին պարտք ունին վերջացող չրջանէն, փութալ մաքրել իրենց հաշիւներ: Իսկ անոնք որոնք չեն ուզեր այսուհետև շարունակել իրենց բաժնորդութիւնը, թող բարեհաճին անմիջապէս իմացունել մեզ երկուողով մը որ ի դուր ծախքերի չենթարկուինք, իրենց վրայ վստահելով և նոր տարեշրջանէն ալ զրկելը շարունակելով:

Ֆրանսիայի մէջ հրատարակուող հայերէն անկախ թերթ մը որ իր ծախքերի բացը գոյնելու համար ոչ մի

ընկերութեան կամ կազմակերպութեան կառակցութեան աշակերտներ կը վայելէ, այլ իր բաժնորդագրիններէ և իր գործունէութիւն գնահատող եռանդուն հայրենակիցների երբեմնակի բրած նուիրատուութիւններէն (որոնք կը ծանուցուին Արմենիայի մէջ) իր զօրութիւն ստանալով կը յաւատեն, պէտք չէ նեղուի նաև իր բաժնորդներէ մէկ մասի անպարտաճանաչութեան կամ յապաղիտութեան պատճառով:

Մենք ստիպուած ենք շատ անգամ կռուիլ նաև ժողովրդի մէկ մեծ մասին արտաքին երևոյթներէ չլանալով կազմած սխալ գաղափարութիւններին և փնտաղար ընթացքին դէմ, և անկողմնակալութեամբ, այսինքն առանց նայելու թէ մեր յայտնած կարծիքը այս կամ այն բարեկամ կամ հակառակորդ կառակցութեան դէմ կամ թեր կը լինի, ճշմարիտն ու օգտակարն ինչ որ է այն խօսելու պարտաճանաչութիւնն ունեցած ենք: Իսկ այդ վարմունքը բարեկամներէ ու աշակիցներէ աւելի թշնամիներ կը յարուցանէ մեզ դէմ զանազան կողմերէ. այդ ստիպման վրէժաւած է մեր ժողովրդի մէկ մեծ մասը խնդրի մը վրայ իր գաղափարութիւն կազմելու համար նայելու թէ ի՞նչ պատկանած կունակուի իրաւունքն ունենալ թէ այդ առաջարկ, և ոչ թէ քննելու թէ ըսուածը ճշմարիտ է և օգտակար: Ըսուածը հասկնալէ աւելի կուզէ հասկնալ թէ ո՞վ է ըսողը. եթէ իր կողմի մարդ մէ, անպայման ճիշդ կը համարենք անոր ըսածը. իսկ եթէ տարբեր կողմէ կուգայ այդ խօսք, անպայման սուտ կը լինի և հանրափնտրուի:

Ուրեմն անոնք որ գաղափարի և ճշմարտութեան կառակցի են և ոչ թէ այս կամ այն աղաչի հետեւող կամ հակառակող, անոնք որ անկեղծօրէն կը գնահատեն Արմենիայի տնաշառ գործունէութիւնը, և անձնական պատճառներէ վշտացած իրենց զանազան գրաքննների ճշող ազդեցութեան տակ փոփոխաւորութեան չեն ենթարկուիր, պէտք է որ մեր դէմ

ուարին գործին դիւրութիւն ընծայեն լու համար բազմապատկեն իրենց ջանքեր, Արմենիայի անկողմնակալ կերպով յայտնած միտքերը գիրենք շրջապատողների հասկացողութեան համեմատ պարզարանելով և տարածելով անոնց մէջ:

Արմենիան նոր թերթ մը չլինելով, այլ 25 տարեկան կեանք մը ունենալով միևնոյն խմբագրի ցնորքնութեան տակ, իր ծրագիր և ուղղութիւն յայտնի է արդէն և մենք հարկ չենք տեսներ այդ նկատմամբ կրկնութիւններ ընելու այստեղ նոր տարեշրջանին առթով:

Բաւական կը համարենք երկու բաւով ըսել թէ Արմենիայի ուղղութիւնին հայ ազգային է նյութաճգիմական: Նու հետև կը մնայ թէ՛ մահաբեր անշարժութեան և թէ՛ գահալիժ ստուգանքներէ:

Մ. ֓.

ՆԱԽԱԿ ԹԻՒՐԿԻԱԿԱՆ

Կ. պոլիս օգ. 31/13 սեպտ. 1910

Պօլսոյ ազգային կեանքը խաղաղ և բնական (normal) վիճակ մը կը բոլորէ այժմ, զերծ երբեմնեւ տաղնապներէն. Թաղական և հոգաբարձու ազաններու և ուսուցիչներու միջև տեղի ունեցող մանր մունր վէճեր պոլսական կեանքին օրուան խնդիրներն են հիմա: Օսմանեան ինչպէս նաև հայ ազգային խորհրդարանները դեռ իրենց արձակուրդի մէջն են. իշխողական նախարարութեան ձեռք. Պատրիարքարան յանձնուեցաւ 10.000 օսման նեան սկսող գումար մը՝ Կիլիկիոյ Հայազգի կարօտեալներուն բաշխուելու համար: Ազգային ղեկավարող շրջանակները միտք ունին այս անգամ նոյն գումարով աշխատանքներ հիմնելով գործ և ապրուստի միջոցներ հայ հայրենու կարօտ կիլիկեցւոց իսկ ներքին դարձոց նախարարութեանը 20.000 օսման ոսկի զրկեալ Ատանաի կուսակալին, հրկիզեալ հայ եկեղեցիները ու վարժարանները վերաշինելու և զանազան շինութիւններ կատարել տալու համար Ատանայի կուսակալութեան մէջ:

* Կրթական նախարարութեան
* Կրթական նախարարութեան համաձայն՝ որու հա-
մաձայն կ'արգիլուէր Հայ, Թիւրք,
Յոյն և Հրեայ կրթական հաստատու-
թեանց մէջ ստորահասակ ուսու-
նիչներու պաշտօնավարութիւնը,
նախահասակ կրթական պաշտո-
նային սկսանք վտարուիլ Յունաց վար-
արաններէն կառավարութեան մի-
տոցաւ: Գալով մեր ազգային հաս-
տատութեանց մէջ պաշտօնավարող
ուսահասակ հայ ուսուցիչներու և
աշտօնէից, ասոնք ալ մտադրած
նամբողջովին թողուլ ուսահասակ
ակումբիւնը և ըլլալ Օսմանեան
համադրական երկրի քաղաքա-
իներ, խորապէս խոցուած ըլլալով՝
ովկասի մէջ ուսահասակութեան
նտապնդած քաղաքականութենէն:

* Միացեալ և Ազգանուէր Հա-
նահայ ընկերութիւններու, ինչպէս
բն Հայ քաղաքական կուսակցու-
եանց կողմանէ ուսուցիչ և ուսուց-
չին աշխատող գործիչնմ և ընդ-
ուպ պիտի ղրկուին Հնդկաստանի,
ավաի, Հապէշիստանի և հեռաւոր
այ գաղթականութեանց մօտ իրենց
այ լեզուի և պատմութեան ուսու-
տարածելու համար, դասախօսու-
իւններով, ատենաբանութիւններով
հրատարակութիւններով:
Փոքր-Ասիոյ և Հայաբնակ նահանգ-
րու մէջ ևս քաղաքացիական նոր
առնական ըմբռնումներ՝ շնորհիւ
ատական նոր հոսանքներու՝ սկը
ն մուտ գործել հայ ազգայնու-
եան գրեթէ ամէն խաւերուն մէջ:
Թէ մեր ցեղը ի վաղուց՝ իւր աշ-
րհագրական դիրքին և զանազան
տնտեսներու բերմամբ, չէ կրցեր
ալ ցեղ մը աշխարհակալելու և
քաղաքներու բնազդներով տոգորուին,
թ շնորհիւ ներկայ ազատական
ղափարներու, և արեւմտեան աշ-
րհակալ քաղաքակրթութեան
դիօգտակար եղող դասերէն օգ-
ւելով, կարող ըլլար մեր ցեղը թօ-
ւիլի իւր վրայէն մարտիրոսանա-
յարածամ պատրաստ գառնուկի
ակը, քիչ մըն ալ խորագիտու-
ամբ կեանքի ու ցեղի պայքարը
ելու համար աշխարհի թատերա-
մին վրայ:

* Օսմանեան թուրք պաշտօնա-
ն մամուլը, թէպէտ արդէն Սահ-
նադրութենէն ի վեր, բայց ի
նաւորի սա վերջին ժամանակ-
ու մեծապէս հայառէր իօն մը
ած է իւր բոլոր հրատարակու-
անց, խորապէս ազդուած ըլլալով
ն տարրին անհամբաւելի, intransi-
ent և պահանջող յաւակնութիւն:
են: Հայ նորակոչ զինուորներ
նդ գունդ Պօլիս կը հասնին
ըր Ասիոյ հայաբնակ-նահանգնե-
ր, երթալ իրենց զինուորական ծա-
րութիւնները կատարելու համար
ուպական թիւրքերոյ զորաբանակ-
ուն մէջ: Բոլորադարձաբար Ռու-
իի նորակոչները Անատոլու կը
ուին, հոն տեղի զինուորական
քերը ամբողջացնելու համար:
նաց Պատրիարքը հակառակ կա-

ռավարական քանիցս կրկնուած ար-
գելներուն՝ գաղտագողի Ազգային
ժողով մը Ֆէնէրի Սինոդի մեծ սրա-
հին մէջ գումարած ըլլալուն առթիւ
ոստիկանութիւնը դատական նախա-
րարութեան հրամանաւ ձերբակա-
լելով Պատերազմական Ատեանին
յանձնեց բոլոր աշխարհական պատ-
ուիրակները, որոնց ամէնքն ալ յոյն
հասարակութեան առաջնակարգ
դէմքերն են: Գալով Պատրիարքին
և Մետրապօլիտներուն՝ կ'ըսուի թէ
իրենց ֆէրմանն ու պէրաթները ետ
պիտի առնուին, կառավարութեան
բացորոշ օրէնքն ու հրամանը
ոտնակոխըրած ըլլալուն պատճառաւ:
ՏԻՐԱՆ-ՓՈՒՊՈՒՄ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱԽԱՌՆԵՐՈՒ
ՀՈՂԱՅԻՆ ՀԱՐՅԸ

Հողային հարցը որ տագնապալի
երևոյթ մը առնել սկսած է թուրք
պաշտօնական շրջանակներու, աւա-
տականներու և հայ ժողովուրդին մի-
ջև, կ'արժէ որ առաջնութիւն ստա-
նայ ուրիշ շատ մը խնդիրներու
վրայ:

Հողային հարցը ինչպէս բացա-
տրեց Ազգային ժողովոյ մէջ երեսու-
խան Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս
Դիմաքսեան, կապուած է նոյն ինքն
Հայաստանի հարստահարութեանց
ընդհանուր հարցին հետ, որ ո՛չ Պէն-
լինի դաշնագիրը ստորագրող տէ-
րութիւնք կամք ունեցան լուծելու
և ո՛չ ալ Համիտեան ըէթմի օրով
հնարաւոր եղաւ Պատրիարքարանի
աղաչական ազդու թագրերներով կամ
ժողովրդական բողոքի արտայայտու-
թիւններով գէշ աղէկ լուծել և կարելի
ալ չ'էր լուծուիլը քանի որ Համի-
տեան կառավարութիւնը կործանա-
րար ըմբռնումով մը երկրին շահե-
րուն ծառայած ըլլալ կը կարծէր,
հայ տարրը հողազուրկ ազգատացու-
նելով:

Ազատութեան շրջանի առաջին օրե-
րուն գտնուեցան և տակաւին կը
գտնուին ալ արգարակորով և հե-
ռատես Թուրքեր որք բարձրա-
ձայն պահանջներ փոխարինութիւն
մը ընել Հայոց նահատակութեանց
որոնց տուած անթիւ զոհերուն կը
պարտէին Օսմ. Սահմանադրական
կարգերու հաստատումը: Ուրախու-
թեան առաջին աղաղակներէն յետոյ
անցան ամիսներ, և փոխանակ մաս-
նաւոր փոխարինութեան ունեցանք
նորանոր զոհեր ի կիլիկիա, այնպէս
որ ճշմարիտ թուրք ազատականներ
կարմրեցան Սահմ. վարչութեան
օրով գործուած ոճիրին ի տես, և ալ
ևս քաջութիւն չ'ունեցան կրկնել
կամպնդել «Հայերուն պարտինք մաս-
նաւոր փոխարինութիւն մը ընել»ու
նման խօսքեր: Բայց եթէ մենք Հայքս
մասնաւոր փոխարինութեան մը
խօսքն անգամ ընել չենք ուզեր
ներկայիս մէջ, գէթ աշխատելու ենք
որ նոր թուրքեան վարդները հե-
տեղներ չ'ըլլան հայ ազգաբնակու-
թիւնը հողազուրկ պահելու քայքա-
լիչ քաղաքականութեան, որչափ հայ-
կական շահերու տեսակէտով՝ նոյն-

չափ և աւելի ընդհանուր Օսմ. հայ-
րենիքին շահերուն համար: Ուստի
այս հարցի լուծման մղում տրուելու
համար՝ լրագրութիւնը պարտաւոր
է առանց կուսակցական հաշիւներու
նուիրուիլ հողային հարցին և որոնել
գործնական միջոց մը օրուան անյե-
տաճգելի պահանջին դարման մը
տանելու համար: Ըստ իս, ասկէ ա-
ռաջ Ազգային ժողովոյ մէջ եղած այն
առաջարկը թէ յանձնաժողով մը
կազմուի մասնակցութեամբ հռով-
մէական և բողոքական Հայերու, ան-
ընդհատ բանակցութեամբ գործը
յառաջ վարելու համար՝ բաւական
գործնական է, և նոյն իսկ եթէ կա-
րելի է, յանձնաժողովոյ անդամաց
գործունէութեան մասին խստապա-
հանջ ըլլալու իրաւունք ունենալու
համար բաւականաչափ ամսական
մ'ալ յատկացնելու է յանձնաժողո-
վոյ անդամաց որք բնականաբար մեծ
մասամբ պէտք է բաղկանան ձեռն-
հաս փաստաբաններէ, ինչպէս խնդիր
Սիմոնեան, Գրիգոր Զոհրապ և
Սարգիս Էսմէրեան. այս վերջինը յայ-
տարարած է արդէն որ եթէ հարկ
ըլլայ պատրաստ է առանց դրամա-
կան փոխարինութեան հայաբնակ
դաւառներու վիճելի հողերուն հո-
գերովը զբաղիլ անձնուիրաբար: Ու-
րեմի, քանի որ կը գտնուին ձեռն-
հաս անձինք որ յօժարակամ են հո-
ղազուրկ հայ գիւղացւոյն եղած զըր-
կանքին ի դարմանումն անձնուիրա-
բար աշխատելու, աններելի պիտի
ըլլայ չ'օգտուիլ խնդրոյն լուծումը
դիւրացնելու համար եղած տրամա-
դրութիւններէն, երբ ի նկատի առ-
նենք նաև թէ դահլիճն ալ չ'ընդգի-
մանար իւր ըմբռնած կերպով կար-
գադրութեան մը յանգելու՝ յայտա-
րարելով որ տրամադիր է մինչև
100.000 ոսկի գումար մը յատկա-
ցընել Հայերէն բռնի գրաւուած հո-
ղերուն ի փոխարինութիւն: Պատ-
րիարքարանը բնականաբար չ'էր
կրնար հաւանութիւն տալ այս տե-
սակ կէս միջոցներու, ու դահլիճն ալ
չուարած կը մնայ լուծման եղանակ
մը չը կարենալով գտնել, առանց
վտանգելու հայաբնակ դաւառնե-
րու առերևոյթ անդորրութիւնը:
Ուստի ի հաշիւ առնելով դահլիճին ի-
րեն յատուկ դժուարութիւնները և մը-
տահոգութիւնները և միանգամայն
հողային հարցին չ'ըմբռնելով բերկրին
թշնամիներուն առջև բաց դուռ մը
մնալը՝ որչափ կարելի է, առնելիք ու-
րի և պարտատէրի յարաբերութեան
մէջ չը գտնուինք Բ. Դրան հետ, ոչ
ալ իբրեւ ստրուկ շնորհ մը ընդունե-
լու պէս նպաստի ձեռք կարգադրու-
թեան մը յանգնիք գործադիր իշ-
խանութեան հետ, ալ մեր Պօլսոյ
գործիչները Օսմ. խորհրդարանի հայ
երեսփոխաններու միջոցաւ և կամ
Բ. Դրան հայ պաշտօնատարներու
հետ աշխատելու են հասկցնել դահ-
լիճին թէ հողային հարցին լուծման
համար լաւ կըլլայ որ Հայոց Պատ-
րիարքը դահլիճին հետ աւելի ընտա-
նի յարաբերութեան մը մէջ մտնէ
ու մասնակցի նախաբարաց ժողովոյն

խորհրդակցութեանց, ինչպէս դա-
ւառներու մէջ առաջնորդք կը մաս-
նակցին իտարէի ժողովներուն, ըստ
կարի իրենց խորհուրդներովը օգնե-
լով տեղական գործերու վարչութեան:
Հին ատեններ երբ թուրք կառա-
վարութեան վստահութիւնը խախ-
տած չէր Հայոց վրայէն, տեսնուած է
որ շատ անգամ դիմած են փորձ և
բանդէտ Պատրիարքի մը կամ Հայ
երեսփոխ մը հետ բարեկամական խոր-
հորդակցութիւններ կատարելու երբ
որպէտք զգացած են օրինակ, Յակոբոս
պատրիարք Նախեան, Գաղաղ Յա-
րութիւն ամիրայ և այլն որք շատ
առիթներու մէջ, մանաւանդ ճգնա-
ժամային ըրպէսներուն, օգտակար
եղած ու ծառայած են երկրին:

Ներկայ սահմանադրական վարչու-
թեան օրով արգելիչ պատճառ մը չի
կայ որ իրարու հետ օտարի պէս
վարուինք. հետեւաբար քրիստոնեայ
ազգաց հոգևոր գլուխներն ալ ի պաշ-
տօնէ անդամակցելով երկրին ընդհա-
նուր շահերուն համար եղած խոր-
հորդակցութեանց՝ միջոց կուենան
ինչ ինչ գործեր դիւրացունելու,
առանց տեղի տրուելու թիւրիմա-
ցութեանց:

Այսպէս, Ս. Պատրիարքը Օսման-
ցի նախարարի լիազօրութեամբ և
հայ տարրին ազգապետութեան հան-
գամանքովը մասնակցելով նախաբա-
րաց ժողովոյն խորհրդակցութեանց,
ձեռնհասութիւն կուենայ ոչ միայն
հողազուրկ հայ գիւղացին պաշտպա-
նել իւր իրաւունքը բռնաբարողնե-
րուն դէմ, ալ և կարող կըլլայ հա-
ւասարապէս անխտիր պաշտպանել
նաև քրիստ և թիւրք զրկեալներու
իրաւունքը իբրեւ ժողովակից նախա-
րարաց ժողովոյն:

Միևնոյն ժամանակ իբր հողազուրկ
հայերուն փոխարինութիւն մը դահ-
լիճին խոստացած 100.000 ոսկին,
փոխանակ հողազուրկ գիւղացւոյն
աչքը շլացնելուն ծառայելու՝ աւելի
աղէկ է տրամադրուած գումարով
հրաւիրել Գիւրտ աւատականները
որ իրենց գրաւած հողերէն քաշուին,
թողելով անոնց օրինաւոր տիրոջը:
Իսկ վիճելի հողերու այն մասին հա-
մար որ մեր գիւղացւոց տգիտու-
թեամբը դժուարացած է օրէնքին
տրամադրութեամբ իրենց վերադար-
ձնել, Գահիրէ հիմնուած Բարեգոր-
ծական միութիւնը կրնայ օգտակար
դեր մը կատարել այդ պարագային,
մաս մը հերկելի հողեր գնելով և
հողատէր դարձնելով այս կամ այն
պատճառաւ հողազուրկ մնացած գիւ-
ղացիները, համաձայն Միութեան
այն յայտարարութեան օրով իւր
չըլբերականաւը և կանոնադրու-
թեամբը՝ ծանուցած է թէ՝ «Միութեան
նպատակն է հայրենի հողին հաւա-
տարիմ մնացող արեւակցաց նիւթա-
կան և բարոյական զարգացման նը-
պաստել»: Բարեգործական Միութե-
անը որ ամենուրեք համակրու-
թիւն գտած է և ճիւղաւորուած,
ամենէն աւելի այս եղանակաւ ար-
դիւնաւորապէս ծառայած կըլլայ իւր
նպատակին, երբ Ս. Պատրիարքը

Հասկացողութեան մը գալով գահին՝
ճին հետ՝ նոր զոհողութիւն մ'ալ մեր
կողմէն ընել հարկ չալալ :

ԴԱՅԼ ՎԱՀԱՆ

ՀԱՅԵՐ Ի ԹԻԻՐԻՔԻԱ

Պուկարները կ'ըզարքը այցելեց
մեր Դուրեան պատրիարքին և չը-
նորհաւորեց անոր պատրիարքական
պաշտօնը : Դուրեանի պատրիարք
եղած ժամանակ իկզարքը Եւրոպա
կը գտնուէր և այժմ վերադարձէն
յետոյ կատարած է այդ քաղաքա-
վարական պարտքը : Սիրալիք ըն-
դունելութիւն մը գտած է մեր պատ-
րիարքարանի մէջ : Իրենց խոսակ-
ցութիւն եղած է ֆրանսերէն լեզուով և
գլխաւորապէս դարձած է Մակեդոն-
նիտի եկեղեցիներէ խնդրին, կրթա-
կան խնդրին, պատրիարքարաններէ
առանձնաշնորհումներին վրայ և հա-
մերալի գործունէութեան պէտքը
չեշտուած է :

— Տնտեսական խորհուրդը օգ-
25/7 սեպտ. նստին մէջ նկատի առ-
նելով որ պատրիարքարանը չկրնար
կատարեալ հակակշիռ գործադրել
այս կամ այն եկեղեցականին արտա-
սահմանի մէջ կատարած հանգանա-
կութեան վրայ, որոշեց է որ Կ. Պոլ-
սէն դուրս հանգանակութիւն կատա-
րող եկեղեցականներն իրենց հան-
դանակած գումարները մաս առ մաս
պատրիարքարան ղրկեն, դրամատան
մը մէջ պահուելու համար, որպէս զի
նպատակին գործադրութեան առն-
միայն յանձնուին պատկանեալ մար-
մընին :

— Խարբերդի առաջնորդ ընտ-
րուած Սմբատ վրդպ. Սատեթեան
որ այժմ Էրզրումի առաջնորդն է,
գրեթէ պատրիարքարան թէ ինք
երբեք ընտրելի չէր ներկայացած
Խարբերդի համար և չընդունիր այդ
նոր պաշտօն : Պատրիարքարանէն
հրահանգ գնացեր է Խարբերդ
առաջնորդական նոր ընտրութեան
համար :

— Կ. Պոլսի հայ վարժարաններին
համար Ուսումնական Խորհրդի
կողմէն կրթական տեսուչ նշանակ-
ուած է Տ. Դաւիթ ֆալանթարեանց :

— « Ազատամարտ » կը գրէ թէ
լաւատեղեակ աղբիւրէ իմացած է որ
Խզմիրեան կաթողիկոսը եկեղեցիներ-
ը բաց թէ զօցի խնդրին առթով
անպաշտօն կերպով իրեն եղած դի-
մումներին ի պատասխան, իր վրայէն
նետած է այդ խնդրը և յանձնա-
րարած որ Պատրիարքն ու վարչու-
թիւնը փոխադարձ զիջումներով լու-
ծեն դաին :

— Թիֆլիզի « Մշակ »-ին մէջ կը
կարդանք. « Մեզ հաղորդում են
Մուշից, որ այդ շրջանի Ս. Կարապե-
տի վանքի ուսումնարանի բարձր
դասարաններէ աշակերտներէ համար
(գլխաւորապէս գիւղական ուսուցիչ-
ներ) ձեռնարկուած է բանալու մեղ-
ուաբուծական դասընթացքներ Գոր-
ծի գլուխ է կանգնել Մուշի ազգ-
ուսումնարաններէ տեսուչ Սիմէօն
Ջաւարեանը : Դասընթացքներ վար-
չութիւնը վերջերս դիմել է Թիֆլիսի

Հայ Գիւղատնտ. և Տնայնագործ.
Ընկ. վարչութեանը, զննելով նրա
տրամադրութեան տակ 14 օսմ. ոսկի,
որպէս զի վերջինս Թիֆլիզում ձեռք
բերէ մեղուաբուծութեամբ պարա-
պելու համար անհրաժեշտ իրեր ու
գործիքներ, որոնց ցուցակը դասըն-
թացքների վարչութիւնն ուղարկել
է յիշեալ ընկերութեանը : »

ՀԱՅԵՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Էլմիածնի Գէորգեան Ճեմարանին
համար մինչև մի յարմար տեսուչ
գտնուիլը, առժամանակեայ կերպով
տեսուչ նշանակուել է Վեհ. Կաթո-
ղիկոսի կողմէն իր դիւանապետ Տ.
Բագրատ Դ. Վ. վարդապետն որ
միանգամայն պիտի պահէ դիւանա-
պետութեան պաշտօնը :

Տ. Բագրատ վարդապետ Պարս
կաստանի և Հնդկաստանի առաջնոր-
դութեան փոխանորդութիւնը վա-
րած ժամանակ, Նոր-Ջուղայի վար-
ժարանների տեսուչութիւնը յատկա-
պէս ստանձնած և արդիւնաւոր գոր-
ծունէութիւն մ'ունեցած լինելով, կը
յուսացուի որ իր այս նոր պաշտօնի
մէջ ալ անխնայ և օգտակար կը հան-
դիսանայ :

— « Հայոց Դրամատիկական (Թա-
տերական) ընկերութիւնը Կ. Պոլսէն
պիտի հրաւիրէ դերասաններ Վ.
Փափազեանն ու Սըվաճեանը և Օրի-
որդ Պինէմէճեանը :

— Երամանակ մ'ի վեր Թիֆլիսի
մէջ բանտարկուած Տիկին Մարիամ
Նազարեկեան (Հնչակի նախկին
խմբագրապետի կինը) 5000 ռուբլի
իբրեւ երաշխաւորութիւն տալով ար-
ձակուել է բանտէն :

ՏԵՂԱԿԱՆ

Տիար Երուանդ Աղաթօն պէր,
« Հայոց Բարեգործ. Ընդհ. Միու-
թեան » կեդր. վարչ. Ժողովի փոխ-
ատենապետ, Սիւնիք գալով մեկնե-
ցաւ ասկէ չորեքշաբթի օր (սեպտ.
14), Եգիպտոս վերադառնալու հա-
մար : Մարտիլ մնացած օրերը պա-
րապ չանցուց, այստեղ ալ կազմեց
Հ. Բ. Ը. Միութեան մասնաժողով մը
հետեւեալ պատուաբեան անձերէն.
Յակոբ Սէլեան Առեւնապետ, Յով-
հանէս Սաթեմեան Առեւնապետ,
Արտաշէս Կիւպէնկեան Գաւառապետ,
Մկրտիչ Տէր Աթանասեան և վար-
դան Խաթաւազուեան Խորհրդակալ :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԾԵՐՈՒՆԻՆ ԿՏԱԿԸ

Կը տեսնէ՞ք, զաւակներս, արեւը՝
որ կը թաղուի թաւ լեռանց ետին,
և կը տեսնէ՞ք որ մութը կամաց կա-
մաց կը հասնի. այդպէս նաեւ ես ալ
քիչ ատենէն պիտի հանգչիմ ու գի-
շերուան պէս սև հողով պիտի ծածկեն
իմ մարմինս որ ալ պիտի փոտի. դու-
ցէ այս անհետացող ճաճանքներուն
պէս յիշատակս ալ անհետի ձեր մըտ-
քերէն :

Արեգակը կ'անհետի և իր անուշ
ողջերթը կը գծէ հորիզոնին վրայ.
Ես ալ անդառնալիօրէն մեկնելէ առաջ
կ'ուզեմ վերջին կտակս ձեզ աւան-
դել :

Դուն՝ որ զաւակացս մէջ անդրա-
նիկը կուռելու բաղձն ունիս, կը պատ-
ուիրեմ քեզի, իմ բացակայութեանս
միւթարէ մայրդ, այն կինը՝ որուն
առաջին գգուանացն արժանացար և
որ յաճախ ուրախութենէն թրթռաց
քեզ գրկին մէջ տեսնալով :

Դուն որ զաւակացս երկրորդն ես,
քեզի ալ կը պատուիրեմ, երբ տեսնաս
ձերունի մը որ անշուշտ քիչ թէ շատ
զիս պիտի յիշեցնէ, օգնէ անոր և
գիտցիր որ երկնքէն հոգիս պիտի
հրճուի ատոր համար :

Իսկ դուն որ վերջինն ես իմ սիրա-
սուն զաւակացս, երբ տեսնաս որք
մը որ փողոցին մէջ կամ ալ ուր ցուր-
տէն կամ անօթութենէն կը տառա-
պի և իր քաղցրիկ աչքերէն կաթիլ-
ներ կը ծորին, մի՛ թողուր որ այդ
լոյծ աղամանքները չորնան անոր
սև արտանուշիկ վրայ :

Իսկ վերջին կտակ պատուէրս որ
ամենքունդ համար կը թողում, այս
է. « Չ'ըլլայ որ զարդարէք գերեզ-
մանս պսակներով, վառելի գարունը
պիտի ընէ այդ. և չ'ըլլայ որ արտա-
սուքով թրջէք վերջին անկողինս,
հապա փոխանակ լալու՝ լացողի մը
աչքերէն իր արցունքները սրբե-
ցէք : »

ՆՈՒՄԱ

ՖԱՆՏԵՍԻՒՐԻՔԱԿԱՆ

ՅԱՐԱՅԵՐՈՒԹԻՆՆԵՐԸ

Կիսապաշտօնական զեկոյց մը կը
յայտարարէ թէ ֆրանսական կա-
ռավարութիւնը բացարձակապէս
որոշած է վերջ տալ այն ամէն մի-
ջադէպների որոնք Երիտասարդ
Թիւրքիայի ներկայացուցիչները կը
հանեն, պահանջել գաբիդիւսիսի.
Ների ճշդիւ գործադրութիւնը ֆրան-
սական պաշտպաններին կամ հապ-
տակներին նկատմամբ քանի որ գա-
բիդիւսիսիները օրինաւորապէս
ընկուած չեն, յարգել տալ արժէրա-
կան և թունուղական ներքնաշար-
հի սահմանադրութիւնները և այդ տե-
սակէտով իսկոյն և ամբողջովին դուրս
հանել օսմանեան զօրքերը ճանէդէն
եթէ անոնց ճանէդը գրաւած լինելու
լուրը ստոյգ է, որը հաստատող տե-
ղեկութիւն մը եկած չէ գեռ ֆրան-
սական կառավարութեան : Այս իմաս-
տով շատ որոշ հրահանգներ ղրկուած
են փարիզէն Կ. պօլսի դեսպան Տ.
Պօմբարին :

ԹԻԻՐԻՔԻԱԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աթէնքի լրագիրներին Գալալլաէն
(Մակեդոնիա) ստացած հեռագիրներին
նախելով, այդտեղ պօլիգրաֆի գօմիդէին
գլխաւորը մի քանի անգամ դա-
տապարտուած Թահիր անուէն չարա-
գործ մէ եղեր և գօմիդէի կողմէն
պօշնադներ քնացեր զանազան յոյն վա-
ճառականներէ աւելի կամ նուազ մեծ
գումարներ պահանջելու են, թողաւորիւ
համար որ իրենց խանութներ բաց մնան :

Յիշէ վաճառականներէ մին, Ալեքսանդր
Արմալոս անուէն, իրենց պահանջը մեր-
ժեղուն համար, մահացու կերպով վի-
րաւորուել է եղեր սեպտ. 9ի երեկո-
յին Թահիրի ձեռքով Վուրը քաղաքին մէջ
տարածուելով, սաստիկ յուզում յառաջ
բերել է և իբրեւ բողոքի նշան բոլոր
խանութները փակուել և 8000ի չափ
գործաւորներ գործադուլ հրատարակել
են : Գալալլաէն անձամբ երթալով գոր-
ծաւորների կեդրոնատեղի բանախօսու-
թեան սրահը, նախատակաւ բառերով
օպառնալիքներ ըրել է եղեր գործաւոր-
ներին եթէ չվերսկսին աշխատիլ :

Այս սաստիկ յուզումին հակառակ,
կալապալիսիսիւնը չէ խանդարուած :

— Կ. պօլսէն կը հաղորդեն սեպտ. 14ին,
« Այս առաւօտ Յոյների Ազգային Ժողովի
11 երեսփոխաններ ձերբակալուեցան երբ
Ժողովի կերթային Ֆէնէրի պատրիարքա-
րանը, այստեղ ամենայնիւ 30ի չափ երես-
փոխաններ յաջողած էին մտնել պատ-
րիարքարանը : Պատրիարքը բացաւ Ազ-
գային Ժողովը, որին կը մասնակցէին
յիշեալ 30 երեսփոխաններէն զատ, Սի-
նօքի 12 անդամներ, 12 առաջնորդներ
և Ազգային Խորհրդի 5 անդամներ :
Պատրիարքը իր բացման ճառի մէջ Ժո-
ղովին նպատակը բացատրելով, գանդա-
տեցաւ կառավարութեան գործադրած
ճշդողական միջոցներին դէմ : Կարճ վի-
ճառանութիւնէ մը յետոյ, Ժողովին չա-
րունակութիւնը յետաձգուեցաւ սեպտ.
23ին : Ներկայ գտնուող երեսփոխան-
ներն երբ պատրիարքարանէն դուրս
կեղնէին, ձերբակալուեցան : Աստիկանու-
թիւնը անոնցմէ մի քանին արձակեց,
ստորագրութիւն առնելով իրենցմէ որ
Ժողովի աշխատանքներին չպիտի մաս-
նակցին : »

— Սոաքիմ պատրիարքը բանտարկ-
ուած յոյն երեսփոխանների արձակման
համար պատրիարքարանի գործակալա-
րը կրօնային և դատական նոխարարի
ղրկել է : Նոխարարը պատասխանելու
որ եթէ պատրիարքը նորէն փորձէ Ազ-
գային Ժողով մը գումարել առանց կա-
ռավարութեան թողութուութեան, իրեն
համար ալ նոյնպիսի խիստ միջոցներ պի-
տի գործադրուին :

— Տրապիզոնէն կը հեռագրեն թէ 6 հի-
ւանդի համար կը կասկածուի որ գօ-
լէրաէ բռնուած են, 2ը մեռնելիք տե-
սակէն :

— Վուր կայ թէ վարչապետ Նազը-
փալան և եղևմտական նախարար Ճա-
վիտ պէյին միջև անհամաձայնութիւ-
ժադած լինելով փոխառութեան լընդ-
րին պատճառով, նախարարութիւն
հրաժարական պիտի տայ :

— Սալոնիկէն կիմացուեն սեպտ.
11ին թէ յուշական սահմանադրախ-
վայ Բաբայօյի և Նարդաի մէջ նոր կը
սկսեն պատահեցան յոյն հրոսախու-
րերի և սահմանապահ թիւրք զօրքեր
միջև : Յայնքէն 5ը սպանուեցան և
վիրաւորուեցաւ. Թիւրքերի կողմէն ուն
կորուստ չէ եղած :

ԹԻԻՐԻՔԻԱԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՆՆԵՐ

Լուր կայ թէ Թիւրքիա զինուորս
կան գաղտնի համաձայնութիւն մ
կնքել է Ռուսների հետ : Այդ հա-
մաձայնութեան համեմատ, ռուս
գործաւանկը Թիւրքիային պիտ
գործակցի Պուկարիաի դէմ եթ
Պուկարիա յարձակի Թիւրքիա
վրայ : Այդ համաձայնութիւն կնք
ւել է եղեր գերմանական և աւստր
և հունգարական կառավարութիւն
ների թեւադրութեամբ :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅԿԻԹԻ ՎԱՃԱՌԱՑՈՒՆ

Տեղական և օտարերկրացի, թարմ, աժան և զանազան գինեգործական կիթներ, մեծաքանակ և փոքրաքանակ, կը ծախուին Գրուա Բուա փողոցը թիւ 77, Տէր ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ վաճառատունը :

DerAthanasian
Rue des Trois-Rois, 8
Marseille

Ուշադրութիւն ճոր հասցեի :

«ԻՐՄԷՆԻԱ»Ի ՅՈՒՇԱՐԱՐ

Արմէնիայի և տարեցորդների թիւերն որոնք բոլորովին սպառած են, չա տների հետաքրքրութեան առարկայ դարձած լինելով, այդ շրջանի մէջ Մ. Գորթուգալեանի գրած առաջնորդող յօդուածներէն գէթ 30ի չափ ամփոփւած են այս Յոշարարի մէջ որ ութամ. ծալ դիրքով 124 երեսներէ կը բաղկանայ : Գինն է 1 ֆր. 40 սանդիմ :

Տարածելու համար մէկ անգամէն 10 օրինակ գնողին կը զրկենք 10 օրինակը, ապահովագրուած ծրարով 10 ֆրանցի փոխարէն :

Դիմել Արմէնիայի խմբագրութեան.

ԱՇԽԱՏԱՆԻ

լրագիր հասարակական, տնտեսական եւ քաղաքական

Տարեկան բաժնորդագրին է Թիւրքիա 15 դր., Ամերիկա 1 1/4 տլր. և ուրիշ ամէն տեղեր 6 ֆր. : Հասցէն Rédaction du journal ACHKHA-DANK. à la librairie S. Tokadjian. SMYRNE (Turquie)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ԲՅՅՆԻ

Խամսայի Մելիքաթիպեքը.
Ղարաբաղի Աստղագետը.
Գաղտնիքն Ղարաբաղի.

Մի մեծագիր հատորի մէջ ամփոփւած :

Գինն է 6 շիլին ճանապարհածախքով : Հեղինակի միւս երկերի համար եւս պէտք է դիմել :

Mme. Raffi
32, Richmond Gardens
Shepherd's Bush
London W. (England)

ԿՈՉ ՄԸ

Կրքատ. Եւ Ուլիստեք Հասարակութեան

Ձէյթունցիք միշտ աշխատած են ըլլալ որքան զինասէր նոյնքան և զրասէր մարդիկ դարձելի քեր :

Գրեթէ քառորդ դար մ'առաջ հիմնուած Ձէյթունի կեդր. վարժարանը նուիրած է բաւական ուսեալ երիտասարդութիւնը, որ հիմնած էր Միութիւն մը տարիներ առաջ, նպատակ ունենալով հետապնդել Ձէյթունի նոր սերունդին և ընթերցասէր հասարակութեան զարգացման և յառաջդիմութեան : Ձէյթունի Շրջաւաարտից Միութիւնը վերակազմուեցաւ 1908 օգոստոս 24ին իր նախկին չը-

պատակով, այս անգամ աւելի եռանդուն, լրջօրէն շարունակելու այն գործը, զոր սկսած էին տարիներ առաջ :

1910 յունվար 10ին կազմուած է նաև Պոլսոյ մէջ այս Միութեան մէկ մասնաճիւղը, Ձէյթունցի, Պոլսեցի և գաւառացի զգալիներէ, նպատակ ունենալով օգնել բարոյապէս թէ նիւթապէս Ձէյթունի Շ. Մ. մասենադարանին :

Արդ նկատի ունենալով Ձէյթունի Շ. Մ. մասենադարանին ազատիկ հանգամանքը, և նկատելով որ Պոլսոյ և այլ հայաշատ կեդրոններու մէջ կան իսկապէս Ձէյթունը և անոր յառաջդիմութիւնը սիրող զգալիներ, հրապարակաւ և սրտագին կոչ կընենք ամէն կրթասէր անձի, որպէսզի հաճին այս առթիւ իրենց թանկագին օժանդակութեամբ մը զուգ տալ սոյն գործին. իսկ հեղինակներու, խմբագիրներու, գրադասներու, մատենադարաններու և ուրիշապէս հասարակութեան, որպէսզի ջանան իրենց բարոյական և նիւթագան սրտաբուխ օգնութեամբ և նուէրներով քաջալերել սոյն Միութեան Պոլսոյ մասնաճիւղը, որով և Ձէյթունի Շ. Միութիւնը :

Կը սիրենք յուսալ թէ հայ հասարակութեան բոլոր խաւերուն մէջ անյետի պիտի չ'ընայ կրթութեան և յառաջդիմութեան անուենով եղան որն յոյժ կենսական կոչը :

Ի դիմաց Ձէյթունի Շ. Միութեան Պոլսոյ մասնաճիւղի Գործադիր Ժողովոյ Ատենապետ՝ Յարութիւն Ս. ԵԱԼԳԻՊ ԵԱՆ Ատենապետի՝ Յովհ. Պ. ՄԱՀՏԷՍԵԱՆ, 1910 յունիս 23

Միութեան Ձէյթունի հասցէն՝ Չեռամբ Խաչիկ Եաղուպեանի, Ե-ճանաւարտից Միութեան մատենադարանին յանձնելի :

Միութեան Պոլսոյ հասցէն՝ Պոլիս Դաւթիւս Տէմիր Խան, Գ. յարկ. Ալէքսանդր Գրիգոր Թիւրքիստեան, յանձնելի Շ. Մ. մասնաճիւղին : ՆՈՅՆԻՔ.

ԱԶԱՏ ԱՄԱՐՏ

ՀԱՅԱԹԱԹԵՐԹ-ՅԱՆԵԼՈՒԱԾ

Գրական, գեղարուեստական և գիտական.

Կ. պօլսի հրապարակին վրայ լրաթերթերէ գտա գրական թերթի մը պակասը գլխի եղած էր : Ազատամարտ օրաթերթը ժողովրդին մէջ իր գտած համարութեանէն քաջալերելով, այդ պակասն ալ լրացունել ձեռնարկած է յունիս 10/23էն ի վեր սկսելով հրատարակել շաբաթաթերթ մը որ պիտի կանան զանազան երկիրների հայ դրաղէտներն իրենց ժամագրաւայր մ'ունենալ :

Օրաթերթ «Ազատամարտ»ը ուղղակի ստացող Արտասահմանի բաժնորդներն այս Շաբաթաթերթ-Յանեւուածն ալ ըստանալու համար պէտք է վճարեն տարեկան 5 ֆրանք, իսկ ոչ-բաժնորդները 6 ֆր. : Հասցէ. Rédaction du journal AZATAMART, 76, rue Hamal Bachi, CONSTANTINOPLE (TURQUIE) :

ՍԳ

ՄԻ ՊՈՒԼԿԱՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ
(ՀԱՔԱՐԻԱ ՍԹՈՅԱՆՈՎ)
ՅՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ԹԱԼԳՄԱՆԵՑ
ՄԻՔՏԻՑ ԳՈՐԾՈՒԳԱԼԵԱՆ
1894

1 ֆրանց և 40 սանդիմ :
Տարածելու համար մեծ քանակութեամբ առնողներին 25 % զեղչ կը լինի :
(Պարսկաստանի Հայերին համար 1 ֆրանց է :)

Հայ երեսնեկուս կենսագրութիւնները, ինչպէս և լրատակարները, ձեռագիրները, գրութիւնները և այլն և այլն, 1512-1912 Հայկական տպագրութեան 400 տեղայ յորեկեանին տուրքով Գեղարուեստական շքեղ տպագրութեամբ : Ա. հատոր. 55 կենսագրութիւն 170 լուսանկար պատկերներով. Կազմեց Վ. Գ. Զարդարեան : Կ. Պոլիս 1910 : Գին 30 շիլլը = 7 ֆրանք :

Ամբողջ գործը որ պիտի բաղկանայ 4 հատորներէ, պիտի աւարտի մինչև 1912 տարիի սկիզբները : Ամբողջ գործին բաժնորդագրին է կանխիկ մէկ օսման համար (23 ֆրանք) ամէն տեղի համար. թէ՛ բաժնորդագրութեան և թէ՛ հատոր առ հատոր կամ պարզ առ պարզ գնումի համար գիմել հրատարակիչ Վ. և Պ. Զարդարեան եղբայրներին այս հասցեով. Librairie Zartarian, 24-26, Rue Tchakmakdjilar, Constantinople (urquie) :

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐՐ
(Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՅՈՑ ԿԵԱՆԳԷՆ ԱԻՆՈՒԱՅՄԻ ԻՐԱԿՈՆ ՎԵՊ)

ԳՐԵՑ ԱՅԼԱՐԵՐՈՒ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած լը ներկայացունէ ընտանեկան տխուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայր իւր ապակեռած վարքուբարքով որչա՞փ շարժանքի պատճառ դարձած է և վեր ի վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքաց սպաննուած և անհետացած է : Խարհէ : Գին 1 ֆրանք :

Եղիազար Մուրադեան. Գննական Պատմութիւն Արշակ Բ. և անոր Պապ որդւոյն (Հայոց պատմութեան մէկ կարևոր կէտին վրայ քննադատական տեսութիւն մ'է որի համար Մ. Աղաբէկեան գրած է թէ «Հեղինակին այդ ձեռնարկութիւնը պատիւ է բերում իրան և այն ազգին, որին պատկանում է պատմութիւնը») : 2 ֆր. 50

Լուսինեան. Բառարան Հայերէնէ Դարձերէն (Հայերէն շատ ոճերի և ասացոյ ածներին ֆրանսերէն թարգմանութիւններն ալ գրուած են) : Բ. տպգր. 16 ֆր. : Երեղ կազմով :

Ինչպէս ամեն լրագիրներ, Արմէնիա եւ կընդունի ծանուցումներ հրատարակելու համար. անոնք որ պէտք կունենան Արմէնիայի միջոցով մէկի դիմում առնել կամ մի բան յայտարարել, պատրաստ ենք ընդունել իրենց ծանուցումներ, ըստ լրագրական տվորութեան : Ծանուցումներ գրեցէր նշանակուած են Արմէնիայի հաւատը, տաւրն վրայ հաշուելով. 1 երկաթագրի (գլխագիր) համար 2 սանդիմ և 1 բոլորգրի համար 1 սանդիմ : 3 անգամ դրուելիք ծանուցումի գինն վրայ 10 զեղչ կը լինի : 10 և աւելի անգամներ դրուելիք ծանուցումի գինն վրայ 0/0ին 30 զեղչ : Սակարկութիւն չըլ. քաշուելիք :

ՅԼՈՐԷՆ—ԻՄՐԱԳԻՐ

Գ. ԶԱՐԶԱՐԻԱՆԵԱՆ

ՄԱՐՍԷՐԼ

Հայերէն գրագիր Գ. Քարիէ.
Le Gérant : François CARRIERE
Marseille. — Imprimerie da M di